

ZVONČEK

Štev.
4.

LISTOV PODOBAMI
ZA SLOVENSKO
MLADINO

Leto
VIII.

VSEBINA:

1. Gosl. <i>Janko Leban</i> . Legenda	73
2. Dečkova želja <i>Fran Žgur</i> . Pesem	74
3. Pirhe je nesel. <i>Kompoljski</i> . Povest	75
4. Vrnitev. <i>E. Gangl</i> . Pesem s podobo v barvotisku	79
5. V soli. <i>Borisov</i> . Pesem	80
6. Težavna vožnja. Podoba	80
7. Naša verveca. <i>Vatovanov</i> . Povest	81
8. Premodre glave. <i>Silvester K.</i> Narodna smešnica	82
9. Aleksander in Diogen. <i>Lad. Ogorek</i> . Povest s podobo	85
10. Spoštuj prirodo! <i>Lud. Potočnik</i> . Povest	86
11. Zgode in nezgode. <i>Jr. Kiferle</i> . Povest	88
12. Vlasta in Vidka. <i>E. Gangl</i> . Pesem s podobo v barvotisku	90
13. Podlesna veteznica. <i>Avguštin Šabec</i> . Poučni spis	91
14. Poak in zabava.	

Rebusi *M. G.* — Premrzlo sadje ni zdravo — Število zvezd. — Kače v Indiji
— Rešitev. — Količek gospoda Doropoljskega

Glasovi o „Zvončku“.

„Popotnik“, pedagoški in znanstven list, piše v svoji 2. letošnji številki o našem listu: »Zvonček«, najlepši list s podobami za slovensko mladino, leži pred nami v prvih dveh letošnjih številkah, ki nam svedočita, da se »Zvonček« tako po svoji bogati in izbrani vsebini, kakor po svojih krasnih, modernih ilustracijah ter zunanji opravi lahko meri z vsakim sličnim podjetjem mnogobrojnejših in bogalejših narodov. Vso čast spretnemu gospodu uredniku, čast pa tudi poživovalnemu založniku, ki skupno tako vzajemno delujeta v procvit prevažnega podjetja. — Na učiteljstvu pa bodi, da se urednikov trud in poživovalnost založništva tudi upoštevata ter podjetje podpre s prav mnogobrojnim naročevanjem. Vsaka slovenska šola bodi naročena na »Zvonček«, toda ne samo na en iztisk, ampak dobiva naj za vsak razred vsaj po eden do dva iztiska. Razen tega pa naj učiteljstvo skrbi, da naročajo boljše rodovine tudi še posebej za svojo dečo ta prelepi mladinski list.

◁ Priporočajte in širite „Zvonček“! ▷

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrta leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenč**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl** v Idriji.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1907.

Leto VIII.

Gost.

Legenda.

Pobožen kmet je v cerkvi stal
 slušaje, kar je župnik bral
 o Kristu, ki z bregú nekoč
 zaklical je ljudem, rekoč:
 „Predragi mi, povejte zdaj,
 imate zame jesti kaj? . . .“
 To kmetu ide do srca,
 do Krista vsmiljenje ima;
 v molitvi svoji dé tako:
 „O, Jezus, prosím Te lepó,
 v nedeljo pridi na moj dom,
 pogostil te, o, Kriste, bom! —
 Zares: jaz le ubog sem mož,
 a k meni branil se ne boš,
 saj hodil h grešnikom si rad,
 tolažbe, uka jim dajat! . . .“
 In kmet je šel domov miran
 ter vabil Krista je vsak dan . . .
 Ko pa sobota zazori,
 kmet ženi izpregovori:
 „Kaj pravim ti, o, Meta, čuj:
 Le pridno danes mi deluj;
 skrbno posnaži ves naš stan,
 ker vedi: jutri opoldan
 gost imeniten bo prišel,
 vsak v časti naj bi ga imel! —
 Otroke vse lepo umij,
 pogrni mizo v sobi ti;
 na mizo kito cvetja daj,
 stan izpremeni v mali raj.
 Za južino zaklala boš
 najdebelejšo nam kokoš! . . .“

Ko to otroci čujejo,
 očeta povprašujejo:
 „Oh, radovedni smo močno,
 kdo ta-le gost je, oče, kdo?“ —
 Za njimi Meta se zglesi:
 „Koga li si povabil ti?“ —
 A kmet odgovora ne da,
 molči in ljubko se smehlja . . .

V nedeljo oglesi se zvon,
 v svetišče vabi njega don,
 v svetišče kmet ubere pot,
 zamišljen molí: „O, Gospod,
 ki nekdan sam si gladoval,
 o, pridi, jesti ti bom dal!“
 In ko domov iz cerkve spe,
 doma že v redu najde vse:
 Pogrnjena je miza, glej,
 v posodi šopek lep na njej. —
 Cerkvenec poldan odzvoni,
 pri ognju Meta se vrti;
 že mehka v loncu je kokoš:
 „Vesela bosta gost in mož!“ —
 Skrbeti jame jo samo,
 kje njen se gost mudi tako . . .
 Ko ena pa odbíla je,
 spet Meta potožila je:
 „Kje vabljenec je, mož, povej,
 že lačni so otroci, glej!
 Ukuhala se juha bo,
 povem: ne bo nič prida to!

Mar li imeli bomo post?
 Kje neki li ostaja gost? —
 A oče jo zavrne koj:
 „Nihče ničesar se ne boj!
 Prav kmalu ljubi gost dospe!“ —
 To rekši, k nebu se ozre:
 „O, Kriste, pridi na obed
 ter blagoslovi našo jed! . . .“
 Izreče komaj to, tačas
 nekdo potrka . . . Sivolas
 med vrati siromak stoji,
 s tresočim glasom govori:
 „V imenu Krista kruha vsaj
 le majhen kosce kdo mi da!“

nič nisem jedel že dva dni,
 slabosti noga se šibi! . . .“
 Vesel k beraču skoči kmet:
 „Oj, bodi srčno nam sprejet!
 Že dolgo čakamo naté!
 No, hvalo ti, da tu si že!
 Le z mano, tukaj stol je tvoj,
 za mizo sedi, ljubi moj! . . .
 Oj, Meta ti, otroci ví:
 Povabil bil pred tednom dni
 jaz Kristusa sem v goste k nam —
 in glejte: prišel je v naš hram;
 ker vedite: v beraču tem
 jaz Krista samega tu zrem! . . .“

Janko Leban.

Dečkova želja.

*Da bi moj bil bel gradič,
 to bi se pobahal!
 Vzel bi v roko uzdo, bič,
 konja bi zajahal!*

*Veter, veter, ti zastonj
 meril bi se z mano,
 bolj kot ti bi šel moj konj
 v daljo čez poljano!*

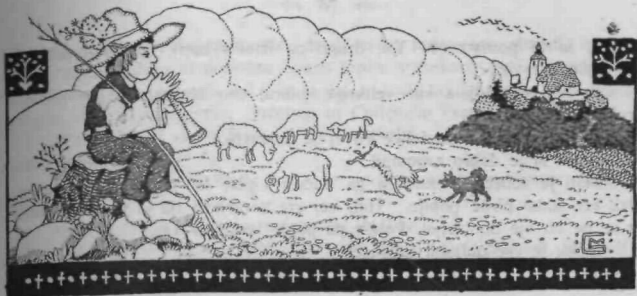
*Ni konjiča ni gradu —
 kaj mi želja nična?
 E, pojoč z menoj domu
 radost gre — kraljična!*

*S solncem, ki hiti v zapad,
 jaz bi se pobratil.
 Žarkov dalo mi, in grad
 jaz bi si pozlatil . . .*

*In žarel bi in blestel
 v zimi kakor v leti,
 še kraljično bi si vzel —
 a kje konja vzeti?*

Fran Žgur.

Pirhe je nesel.

Spisal *Kompoljski.*

do bo nesel pirhe Budinovim otrokom?» je vprašala na Veliki ponedeljek popoldne Trigarjeva mati.

»Jaz, jaz, jaz!« se oglase hkrati Tonček, Anica in Lipek.

Mati sama ni vedela, kateremu bi dovolila, ker so se vsi trije pregovarjali med seboj, kateri bi nesel. Najbolj se je seveda silil Tonček kot najstarejši. Pa

tudi Anica ni dosti zaostajala za njim. Šestletni Lipek je pa stal zadaj in kričal: »Mama, jaz, jaz!«

»Tonček je že tako nesel Ozbičevim in Testenovim,« je pristavila nekoliko užaljena Anica.

»Ti si pa danes nesla Mavričevim in si dobila od kume več nego jaz pri Ozbičevim in pri Testenovih,« se je odrezal Tonček. Mati je še malo pomislila in potem storila konec prepiru z besedami: »Nobeden izmed vaju ne bo nesel. Pa naj enkrat nese Lipek. Saj ni daleč, in tako težko tudi ne bo.«

Tonček in Anica sta kar obmolknila, ker tega nista pričakovala. Lipek je bil najmlajši in ni še nikdar nosil ne golobic ne pirhov in ne kolačkov. — Lipek pa je kar poskakoval od samega veselja. Kaka čast, da nese pirhe! Pa še dobiček pri tem! Budinovi radi posežejo v mošnjiček in stisnejo kako desetico v roke. Seveda jo dobi samo tisti, ki prinese pirhe. In danes nese on, Lipek!

Mati prinese velik, snažen robec in ga razgrne na mizi. Seveda so morali biti vsi otroci zraven, da so videli, kakšne pirhe in kolačke dobe Budinovi. Najbolj je pa moral paziti Lipek. On bo vendar delil in se ne sme zmotiti.

»Lipek, le glej!« je rekla mati. »Ta-le mali kolaček dobi Francek, ker je še majhen. Ta dva pirha sta tudi njegova. Minki pa daš večji kolaček,

en pirh in to pomarančo. Vse drugo pa izročiš botri, da bodo pokusili tudi našega žegna.»

In mati je pridjala kos velikega kolača, eno klobaso in par presnih štrukljev.

»Torej kako boš razdelil? Povej še enkrat!«

Lipek si je dobro zapomnil.

Mati je robec zavezala in ga oddala Lipku ter mu naročila, da naj pazi, ker lahko pirhe pobije. Tudi naj gre naravnost tja in potem domov, da se ne bo kje obotavljal. Potem pa pojde lahko na vas.

Lipek je vse obljubil in odšel.

* * *

Pri nas imajo lepo navado, da obdarujejo o Veliki noči otroke s pirhi in kolački. Sicer dobe tudi drugod otroci o Veliki noči pirhe večinoma od staršev; a pri nas je drugače. Pirhe se mora dati vsem otrokom bližnjih sorodnikov. Botre in botri dajo pirhe vsem otrokom, ki so jih držali pri krstu ali katerim so zavezali birmo.

Ne dajo pa samo pirhov, ampak vsak dobi tudi še kolaček, ki ga spečejo doma ali ga pa kupijo. Dostikrat pa dajo še kako drugo stvar, kakor: pomaranče, jabolka in tudi denar. Največ dobi navadno tisti, ki pri- nese. On mora dobiti najlepše kolačke in pirhe. Zato pa otroci tako radi raznašajo o praznikih te stvari . . .

Tudi Trigarjev Lipek je kaj ponosno stopal s culico na rokah proti Budinovim, ki so stanovali na drugem koncu vasi. Niti ozrl se ni, dasi je bil danes tako lep dan, kakor že dolgo ne. Pomladansko solnce je tako *dobrodejno dihala na nebeškem svodu prijetno toploto in jo pošiljala naravnost od dolgega mraza otrpli zemlji in ljudem*. Sneg je že pred prazniki vzel slovo, in zemlja je popila vse njegove solze, ki jih je tako obilno točil ob slovesu. Tako prijetno se je stopalo po suhi in kopni zemlji, da bi človek kar hodil naprej in naprej, dokler bi ga nesle noge.

Toda Lipek ni mislil na vse to; ampak stopal je ponosno po sredi vasi. — K Budinovim bi bil lahko prišel za vasjo po vrlih. Bila je napravljena steza, ki se je že tudi posušila. Pa Lipek je šel rajši skozi vas, da ga bodo lahko gledali tudi drugi otroci, ko bo nesel pirhe in kolačke. Še odrasli vaščani ga bodo videli in rekli: »Lejte no! Trigarjev Lipek nese pirhe! Kakšen velik dečko je že!« Kaj to, če je pot skozi vas malo daljša! Saj Lipek nosi komaj šest let noge po svetu in torej lahko stopa. Bog zna, kdaj bo zopet prilika, da bi se tako lahko malo postavil na vasi kakor danes. Morda bo moral čakati do druge Velike noči.

Najbrže bi bil Lipek srečno dospel s pirhi k Budinovim, da bi ga ne bilo spotoma zmotilo nekaj posebnega.

Sredi vasi je zapazil gručo dečkov razne velikosti, ki so se glasno pričkali med seboj. Lipek bi bil odšel mimo, ko bi ne bilo ravno prepira med dečki. Gotovo bi ga bil kateri izmed njih opazil in opozoril nanj svoje tovariše. Vsi bi ga videli, da nese pirhe, in to bi Lipku posebno dobro delo.

A sedaj se jih je nekaj prepiralo, drugi so pa radovedno gledali, kako se konča prepir. Zato ni nobeden opazil Lipka s culico v roki. Lipek se je moral torej sam pokazati. Šel je in se jim pridružil ter bil priča naslednjemu prepiru med Plesničarjevim Jurčetom in Cotičevim Francetom.

»Pa se ni bil skril; malo ga je še gledalo izza lupine,« je rekel že skoro jokaje Jurče.

»Čisto skrit je bil, čisto skrit,« je zatrjeval v naglici France. »Saj so drugi videli.«

»Res je; skril se je,« se oglasi več dečkov.

»Malo ga je še ven gledalo, jaz sem dobro videl; jaz tudi, jaz tudi!« zavrnejo drugi, ki so bili za Jurčeta na strani pravice.

»Ni res, ni res!«

»Res je; videli smo!«

In tako je odmevalo naprej po vasi zaradi pomaranče. Jurče jo je dal Cotičevemu na tri pota, in dvovinar bi se bil moral popolnoma skriti v pomarančo. France je znal dobro sekati, vendar tu ni imel posebne sreče. Obakrat je zadel pomarančo, pa dvovinar je samo ranil trdo njeno lupino. Zavihtel je še tretjič, kolikor so mu dopuščale moči, in zdaj je obtičal denar v pomaranči. Sicer se ni bil popolnoma skril, a zviti France je hitro pobral pomarančo in potisnil obenem dvovinar popolnoma vanjo. Plesničarjev je trdil, da je njegov denar in pomaranča, Cotičev pa narobe. In čedalje več dečkov je bilo na strani Jurčeta. To je uvidel tudi Cotičev in ker ni hotel veljati za goljufa, pa bi bil vendar rad imel pomarančo in denar, zato mu je prišlo nekaj posebnega na misel.

»Pa naj se izkaže pravica! Grem pa še enkrat, Jurče.«

Plesničarjev ni bil izprva s tem zadovoljen. Kmalu so ga pa pregovorili drugi, da je dovolil.

Cotičev si naglo sleče suknjič, zavihne desni rokav in hajdi na sekanje pomaranče!

Vsi dečki so ga obkolili in z napetostjo gledali razkoračenega golorokega Franceta, kako se izkaže pravica.

Tudi Lipek je še ostal in čakal pravice. Sicer ni dosti videl, ker je bil majhen in so ga drugi potisnili izven kroga. Vendar je ostal in stiskal glavo med druge. Da bi mu kdo ne strl pirhov, je držal culico za seboj s prekrižanima rokama.

Cotičev je pomerjal nekaj časa, potem pa zavihtel visoko v zrak. Dvovinar se je skril, a ne v pomarančo, temveč v mehko prst.

»Enkrat — nič,« se je oglasilo iz vseh grl.

France je zopet sekal drugi pot. Sedaj je vsaj zadel pomarančo, a niti ranil je ni bil.

»Dvakrat — nič,« je ponovil France sam kot odmev.

»Dvakrat — nič,« je zopet zadonelo v tropi, katere pozornost se je vidno večala.

Meril je in meril dlje časa kakor navadno. Še samo en mahljaj z roko, in pravica se izkaže; in z njo pojde dvovinar in pomaranča. Zato je treba

paziti! — Francetu se je zazdelo, da je roka mirna, da zdaj-le mora zadeti. Vsi so ga gledali, vsi opazovali molče in z veliko napetostjo. Že je zavihtel roko visoko v zrak, kar se začuje izmed gruče prestrašen klic.

»Joj, jej, joj, pirhi, pirhi!«

Vsi se hipoma ozro in zapazijo Lipka, hitečega za Mavsarjevim psom, ki je nesel njegovo culico v gobcu. Medtem, ko je čakal Lipek, na katero stran se izkaže pravica, in zadaj držal culico s pirhi in kolački, se je bil pritihotapil tudi Mavsarjev sestradani Hektor, ki si niti o Veliki noči ni mogel doma potolažiti svojega gladu. Kmalu je ovohal, da v culici niso samo pirhi in kolački, ampak še nekaj drugega, kar bi se njemu prav prileglo. Klobasica je naposled premagala njegovo zvestobo. Ker ni imel časa, izbirati klobase od pirhov in kolačkov, zato je kar popadel culico in jo odkuril, pa ne proti Budinovim, ampak nazaj proti Trigjarjevim.

Kakor ploha so jo vdrli dečki za psom z velikanskim vikom in krikom, da so ljudje odpirali okna in gledali, kaj se je zgodilo, da je tak vrišč. Tudi Trigjarjevi so odprli okna in takoj vedeli, kaj se je zgodilo. Tonček in Anica sta zdirjala ven ter prestregla psa. Hektor se je obrnil na drugo stran s svojim plenom. A zdaj je imel tudi on smolo. Robec se je razvezal, in iz njega so padli pirhi, kolački, štruklji in klobasa. Ni se dolgo pomišljal, ampak zagrabil je klobaso in jo ucvril za vasjo. Za njim je zletelo še par kamenov, potem je imel pa mir.

Anica je pobrala robec z ostanki in ga odnesla domov.

Že ko je bilo vsega konec, se je prikisal za drugimi Lipek. Od joka in sramote si je zakrival obraz. Tako rad bi se bil danes postavil, pa mu je Hektor prekrizal račun. In zdaj mu bodo otroci dolgo nagajali, kako je nosil pirhe; še odrasli se mu bodo smejali. Doma pa tudi ne bo imel miru pred Anico in Tončkom. In vse to zaradi postavljanja in baharije.

Tudi pravica se ni mogla izkazati med Plesničarjevim in Cotičevim, četudi je manjkalo samo še par sekund. Franceta je zmešal Lipkov krik in ko je videl, kaj se je zgodilo, je spravil denar v žep in zdirjal z drugimi za psom. Plesničarjev Jurče je pa pobral pomarančo in šel za njimi. Tako sta bila zopet vsak pri svojem kakor prej: eden je imel pomarančo, drugi pa denar.

Lipek je pa res moral marsikatero grenko požreti zaradi tistih pirhov.

Vrnitev.

Trate so zazelenele,
v cvetje se odeva gaj,
lastovice priletele
v naše kraje so nazaj.

Daleč so od nas odplule,
ko je bil jesenski čas,
prišle spet so, kot bi čule
naših src proseči glas:

„Pridite in zažgolite
svoj presladki nam pozdrav,
pa se z nami veselite
cvetnih vrtov in dobrav!“

Žarki solnčni se ljubeče
na zemljó ozirajo,
njih poljubov si želee,
cvetke se odpirajo.

*Naša srca zaigrajo,
osvobodjena mrakov,
kar želela so, imajo:
prišla dobā je cvetov.*

*Od zahoda tja do vzhoda
vse nebō. se lesketa,
kakor da bi blesk bil svoda
zlit iz samega zlata.*

*Gnezdo sprejme trudne roje,
lani že postavljeno,
vse v pozdrav tako lepō je
lastovkam pripravljeno.*

*Spev v višavi se oglašā,
bolj in bolj zveni glasan:
„Zdrava, domovina naša,
zdrav, pomladi čas cvetan!“*

E. Gangl.

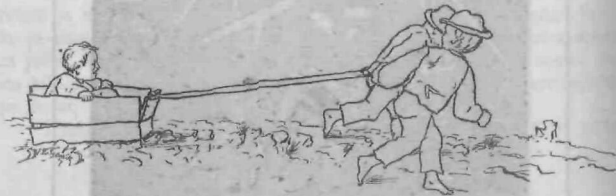
V šoli.

*Kakor stari učenjaki
po klopeh sede dečaki;
živih, jasnih vsi oči —
kakor cvet pomladne dni.*

*Vse se zdaj jim zdi drugače,
kar pustili so igrače
in prijeli za perō,
ki jim žvižga pod rokō.*

*Res — začeti je težavno.
Komur delo je mikavno,
pa gotovo vseh težav
reši se, da bo vse prav ...*

Borisov.

Težavna vožnja.

Naša veverica.

Spisal Vasovanov.

ri nas imamo veverico. To je lepa, gibka živalca kakor ne kmalu vsaka. In pridna je . . .

Zjutraj točno po peti uri je že pokonci. Na peči v kotu ima hišico, pravzaprav tičnico, kletko. Vanjo si je nanesa cunj, ki jih je iztaknila pod omaro — seveda smo ji morali pomagati . . . Peč je precej visoka, in sama ne more nanjo. Zažene se name ali na koga drugega, steče po nogah na ramo in z rame skoči na peč. S peči na tla ji je pa seveda najmanjša skrb.

Kroginkrog svoje hišice ima nastlano z lupinami od orehov, lešnikov, cele ima pa v posebni škatlici.

Ob svojem času pride in brska po nji, dokler si ne izbere oreha ali lešnika.

Izbirčna pa je . . . Zanjó ni dobro kakorsibodi. Lešnik ne sme biti prepodolgovat, predebel tudi ne in predroben seveda še manj, da bi se ji zmuznil izmed kremeljčkov.

Ko najde primerneга, se postavi na zadnji nogi, rep kvišku, pa kako dostojanstveno — potem pa pogleda naokolo . . . Če jo kdo opazuje, zahrešči in mu obrne hrbet — gledati je ne sme. Potem pa lešnik h gobčku in zasliši se: resk — resk — — zzzzz . . .

Pa kako umetno ga dolbe! Kroginkrog ga zgloje, da odpade lupina na dvoje; med prsti ostane jedrce, ki ga še lepo omaji in čisto, belo poje.

Časih gre izbirat še drugega, časih pa tudi ne.

Če pa ima slučajno še drugega izbranega, pa ga ne mara, ga ne vrže proč — kaj še! V hišico ga nese in ga potakne v cunje — potem pa s tačko potapa, da ni nič poznati. Tako zna! . . .

Pije pa mleko, vode nič kaj ne cení. Največji volk pa je na smetano. Ta ji pa gre ta . . .

Kadar se zazdi mami, je ji da na prstu. V hipu je pri njem, ga obliže in mimogrede še vgrizne mater v prst, v hvaležnost seveda . . .

Po jedi ima pa lepo navado: umiva se, da je ni izlepa sčakati.

Ko je pa tudi to dnevno opravilo v kraju, obteče kroginkrog peč, se spusti ob zidu na tla in po vsi hiši je je dosti.

Izpod omare izvleče škatlico s papirji in raznimi krpami — pa meni nič — tebi nič vse skupaj pusti sredi sobe . . .

Če stopi kdo v sobo, skoči k vratom; nekolikokrat je že bila smuknila na cesto, celo na drevo, še večkrat seveda ji zagradijo pot.

Če ji kdo domačih potolče s prstom po tleh, priteče k njemu in se začne igrati kakor mlad mucek.

Najrajša je na oknu, posebno pa še, kadar so okna napol zastrta.

Z okna gleda na cesto: gotovo ji ugajajo mimogredoči, ker jih pridno opazuje — samo ne vem, če si koga zapomni. . . In pa še nekaj, po mojih mislih je tudi kratkovidna ali pa čudno razmišljena.

Zadnjič, ko je kazala radovednim otrokom na oknu svoje vratolomne igre, ni videla, ali pa jo je morda razvnel velik smeh s ceste, da so ji odpovedale oči, ker hipoma se je pognala z okna na tla par metrov globobo. . .

Morebiti pa je tudi hotela polasati male nagajivce, ki so se ji v obraz tako razkošno režali.

Paglavčki so se je zbalí: zbežali so — ustrašila pa se je tudi veverica junaških mož: skrila se je med skladanico drv . . .

Izmed naloženih drv pa jo je hotel rešiti Krševanov vajenček, ki mu je veverica posebno ugajala.

Pa nič kaj prijazno ga ni sprejela . . . Pihala je vanj in cvilila . . .

Pa kaj je bilo to junaškemu črevljarčku . . .

Zagrabil jo je, menda kakor je bil navajen svojih kopit — in škrt! —

»Au — au —« je jecal neutrudni fantič, in iz skladanice je privlekel roko brez — veverice.

»Ta spak pa grize,« je javkal, ko je videl, da mu iz rane curlja kri. . .

Videl je črevljarček kri na roki — pa mu še ni bilo dovolj. . . Pogledal je v razpoko, ki so jo delala zložena drva, in videl je veverico viseti na prednjih nogah.

In vajenec si jo je izmislil . . .

Razbegli otroci so se vrnili . . . In vajenec jim je zaklical: »Glejte jo, obesila se bo! Le poglejte! . . .«

Otroci so pa zagnali vpitje: »Obesila se bo, obesila se bo . . .«

Ljudje so slišali krič in odpirali so okna: »Za Boga, kdo se bo obesil?«

»Veverica,« so se glasno in dovtipno zasmejali otroci . . .

Pa so se nasmejali otroci in ljudje na oknih.

Meni pa ni bilo dovolj, da bi kaj takega govorili o veverici in jo spravili ob dobro ime. Šel sem po njo in pustila se mi je prijeti . . . Odnesel sem jo nazaj, okrog mene so se nasuli mali radovedneži in kričali

so — — vajencu pa so se cedile sline, ker je spoznal, da ne bo imel ve-
verice, pač pa dvoje znamenj, ki mu jih je veверica zasadila v njegovo
nepošteno meso kakor v opomin: Ne iztezaj rok po tistem, kar ni tvo-
jega! . . .

Vseskozi napreduje naša veверica, kličemo jo Muna.

Mnogočemu se je že privadila, čeravno nam večjidel ni pogodou, po-
sebno pa mamí ne.

Neko popoldne je bila sama doma . . . imela je torej popolno svobodo . . .

Kaj si vsega ni izmislila mala lahkomišljenka . . .

Ko smo prišli domov, smo ugledali pravo razdejanje po sobi . . .

Nemalo smo se čudili . . .

Semintja razvlečenega vse polno raztrganega papirja . . . po nekih
čudnih potih se je morala priplaziti na pisalno mizo, kjer je bila razlita
tinta; oglodala je svinčnik, objedla peresnik, slednjič se je še pospela na
zrežljano kapelico — precej visoko nad pisalno mizo — in odlomila križ na
vrhu . . .

In po delu, vsa utrujena, si je privoščila sladek mir in počitek.

Nikjer je nismo mogli najti, šele pozneje sem jo po čudnem naključju
iztaknil v postelji pod zglavjem. — Spala je, pa nisem je smel motiti v
sladkih sanjah . . .

Obračunala sta pa z očetom . . .

Take-le šale si dovoljuje naša Muna . . . Vendar nov napredek: malo
smo jo že odvadili s tem, da ji ne zaupamo več preveč . . .

Takih potovanj kakor ono popoldne ji seveda ne bomo več utrpeli . . .

Drugače smo pa še vseeno prijatelji, saj nas ves dan kratkočasi. Pa
tudi sama nas ima rada, najbolj pa še očeta. Zato ji je pa tudi dal dovo-
ljenje in častno nalogo, da ga popoldne pokliče, kadar po kosilu zadremlje.

Ob določeni uri jo spustimo v spalnico — in takoj je na postelji . . .
Najprej se ga loti pri palcu na nogi, če nič ne opravi, zleti preko glave in
ga polasa, največkrat ga pa vščipne v ušesa — in to mu takoj prežene
tudi najslajši spanec . . .

Premodre glave.

Po narodni smešnici spisal *Silvester K.*

abržani so bili kaj premeteni ljudje. Poleg raznih dobrih
navad so imeli tudi to, da niso ničesar prej počeli, dokler
se niso posvetovali o dotični zadevi ter skupno določili,
kaj morajo storiti in kako se morajo ravnati. Vzajemnost
je bila torej najlepša lastnost slavnih Zabržanov. Pečali
so se le s poljedelstvom in z živinorejo, in njihov naj-
imenitnejši poljski pridelek je bila pšenica.

Nekoč se prigodi nesreča, da pride v najlepše žito svinja; priklatila se
je bila iz sosednje vasi. Prvi, ki to zapazi, hiti z najurnejšimi koraki k

županu in mu naznani nezgodo. Župan, vedno vnet za blagor svoje občine, skliče brž občinski odbor na posvetovanje. Občinski možje se brž zberejo v občinski dvorani in zasedejo svoje prostore. Po njihovem molku, po resnih obrazih in nagubanih čelih je bilo lahko spoznati, kako velevažna je reč, o kateri se ima obravnavati.

Ko je oče župan presodil število zbranih veljakov, se počasi vzdigne s svojega županskega sedeža, pokašlja nekoliko in pljune možato na tla v znamenje, da je otvorjeno posvetovanje. Vsi se obrnejo k predsedniku, ki začne tako-le govoriti:

»Slavni sosede, tovariši in prijatelji! Že mnogo, mnogo let obdelujemo svojo rodno zemljo, sejemo in žanjemo, pripravljamo in spravljamo — že mnogo let slovimo po svetu kot najboljši pridelovalci zlate pšenice, in ni ga pod sinjim nebom kraja, ki bi nas bil dozdej prekosil v tej stroki. Pa glejte! Velika nevarnost preči našim setvam, zakaj kruti sovražnik je pridrl v našo pšenico in vso nam hoče pokončati, vso poteptati. Prišel je v podobi velike svinje, ki se v svoji neotesanosti ne briga za naše krvave žulje, za naše potne kaplje, za vse naše delo in ves naš trud ter neusmiljeno tepta naš pridelek. Bratje, položite roko na srce in izrazite na ta način, kako ljubite svojo pšenico in kako vas je presunila grozna vest. Toda ne morem govoriti dalje. Solze in žalost hočejo zadušiti moj govor. Samo svetujte in pomagajte mi, kako bi spravili to pošast na najboljši način iz žita!«

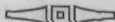
Ta jako ginljivi govor je bil vsem všeč in s spoštovanjem in občudovanjem zro zbrani na svojega občinskega vladiko, ki je zopet kakor že večkrat kaj izvrstno pokazal svoje govorniške zmožnosti. Marsikaterega pa je presunil govor tako, da so mu jele solze kapati izpod modrega čela.

Drug za drugim se začnejo oglašati zbrani možje, pa oče župan ni z nobenim nasvetom zadovoljen. Vse se je motalo namreč o presodku, kako bi izgnali svinjo in bi pri tem opravku ne pohodili nobene bilke.

Ko nihče več ne ve kaj povedati, se oglasi zopet župan in svetuje nekaj. Po burnih klicih je bilo spoznati, da je prav' on dobro zadel. Kaj je svetoval, vidimo takoj.

Iz množice, ki se je bila zbrala pred občinsko dvorano, poiščejo občinski odborniki moža, ki je imel najdaljše roke, ga posadijo na stol, mu dajo v roko dolg bič, in glejte — štirje možje ga ponesejo v žito, da izžene svinjo. Na ta način gonjač sam res ni pohodil nobene bilke.

Dolgo so iskali, jako dolgo in mnogo časa so nosili gonjača po njivi, a niso našli svinje. Naposled prikoraka mimo tujec in pove, da je že pred nekoliko časom srečal veliko svinjo, ki se je vračala domov. Težak kamen se je odvalil Zabrzanom od srca in globoko so si oddahnili. Svojemu slavnemu in modremu županu pa so baje za dober nasvet pripravili še tisti večer velikansko veselico z godbo in petjem. Pa čemu tudi ne!

Aleksander in Diogen.

Spisal Lad. Ogorek.

Aleksander Veliki, mogočni macedonski kralj, eden najslavnejših vladarjev vseh časov in narodov, je bil s svojo vojsko na poti v Perzijo in Indijo. Spotoma je obiskal Diogena, ki je bil rojen v Sinopi na južni obali Crnega morja.

Diogen je bil takozvan cinist, ki je učil nauk, da se mora človek zadovoljiti le s tem, kar mu je najpotrebnejše. Sam je stanoval zunaj mesta — v sodu.

Ko pride Aleksander s svojim spremstvom do Diogena, je ta ležal pred svojim sodom in se solnčil. Aleksander je stal pred Diogenom tako, da je padala njegova senca na skromnega modrijana.

Aleksander reče Diogenu, naj si kaj želi od njega, češ, da mu izpolni vsako željo.

Diogen odgovori: »Stopi mi s solnca, da me ne bo pokrivala tvoja senca!«

Aleksander, zavzet ob tej ponižni želji, je vzkliknil: »Resnično, če bi ne bil Aleksander, bi hotel biti Diogen!«

Spoštuj narodo!

Spisal Lud. Potočnik.

(Dalje.)

lavec je končal, in grobna tišina je vladala po zboru, tako je vse ganila ta povest.

Tedaj pa vstane kralj in krikne z mogočnim glasom: »To je peklerska krutost in zlobna hudobija!«

»Krutost in hudobija!« krikne tudi zbor.

Kralj je stal na svojem vzvišenem mestu; jezno so se mu bliskale oči in nemirno je raztezal peroti. Tedaj pa zopet izpregovori s strašnim glasom, da je trepetalo drevje v gozdu: »Čul sem vaše pravične pritožbe. Res, vsem se godi velika krivica; ali vse te krivice preseza hudobija, ki jo je zlobni deček napravil tem ubogim slavcem. Ne bil bi vaš kralj, če ne bi vas maščeval. Toda vprašam vas: Kdo je hudobnež, ki je mojstrom petja izruval jezike?«

»Smukov Tine!« se oglasi zbor.

»In kdo je pomoril tebi, kos, mladiče?«

»Smukov Tine!« se zopet oglasi zbor.

»Poslušaj, zbor!« povzame zopet kralj besedo. »Ne bilo bi pravično, če bi dali svojo jezo okušati vsem ljudem, ker — kakor slišim — vas iz hudobije črti in vam dela krivico edino le Smukov Tine. Da nekatere izmed vas preganjajo tudi drugi ljudje, je temu največ kriva njihova nevednost, ker še ne znajo ceniti vaše koristi. Tega pa si niso sami krivi, ampak drugi, ki so jim o vas vcepili krive nauke. Zato je prave kazni vreden edino le Smukov Tine. Kar je v mojih močeh, storim, da prejme hudobnež za svoje zlobno delo zasluženo plačilo. Njegovo početje kliče vso narodo na maščevanje. — To so moje besede. Zbor je končan. Razidite se zopet vsak na svojo stran. Izkazujte še naprej človeštvu dobrote, tako dolgo, da jih spozna! Zdravi!«

Orel je razpel krila, se veličastno vzdignil v zrak ter odjadral proti planinam, zbor pa je klical za njim: »Slava, slava, slava!«

Slavko in vrabci.

Petletni Slavko je sedel pred hišo na pragu ter pasel kure, ki so se izprehajale po dvorišču. Ravno kar jim je vrgel par prgišč zrnja. To so z bistrim očesom zapazili tudi žlobudrivi vrabci in takoj jih je bila cela jata tu.

»Še meni! Še meni!« so čivkali neprestano.

Eden iz jate se postavi prav čisto blizu pred Slavka in kriči na vse grlo: »Daj mi zrnja! Daj mi zrnja! Povem ti povest, povest.«

Dobrosrčni Slavko vrže tudi vrabcem zrnja. Takoj se mu približajo še drugi, in vsak kriči: »Povem povest, povem povest.«

Prvi vrabec: »Včeraj sem videl na šolskem oknu par drobtinic. Prifrčal sem, da bi jih pozobal. Ko pokukam v šolo, vidim, da je šola polna

otrok. Pri tabli je ravno stal deček. Pogledam natančneje in spoznam, da je to hudobni Smukov Tine. Hotel sem takoj zbežati, vendar pa sem bil radoveden slišati, koliko zna, in sem sklenil nekoliko počakati. — ‚Koliko je petkrat šest?‘ vpraša gospod učitelj. — Tine pa kar molči. — Učitelj mu stavi še več takih vprašanj, toda Tine ni znal na nobeno odgovoriti. — ‚Tine, Tine!‘ pravi gospod učitelj, ‚kaj bo s teboj? Ti odrasteš, toda tvoja glava ostane prazna. Glej, kako drugi pridno prihajajo v šolo in zato tudi nekaj znajo; ti pa vedno ostajaš doma in se zato tudi ne moreš ničesar naučiti. Slišal sem že tudi več pritožb, da se slabo vedeš in da mučiš živino. Velikokrat sem vam že povedal, kaj je lepo in plemenito, in tudi ti si že to slišal iz mojih ust. Poboljšaj se in glej, da boš tudi ti tako priden kakor so drugi.‘

Komaj je odrčel prvi vrabec, je že začel drugi: »Tudi jaz vem povest. Povedala mi jo je sraka. Starši so poslali Tineta v šolo, Tine pa se je šel v gozd skrivati in razdirati ptičja gnezda. Živ, živ!«

Prišel je tretji: »Včeraj sem govoril z lastovko, in ta mi je pravila, da ji je pripovedovala muha, ki je videla Tineta, kako je nekoč doma kradel sladkor. Drugikrat ga je videla, ko je iz žepa očetovih hlač kradel denar. To bo tat, tat!«

Pa se oglasi še četrty vrabec: »Čepel sem na skednju, kar se priplazi hudobni Tine, se stisne v kot, vzame iz žepa žveplenko in cigareto, jo prižge in začne kaditi. Fuj, fuj!«

Okolo vogla je pritekla mačka, in vrabci so preplašeni zbežali.

Požar.

Ljudje so že odšli k počitku. Noč je. Sove in netopirji letajo po zraku in si iščejo hrane. Pravkar se je zapodil netopir za nočnim hroščem v Smukov skedenj. Notri je opazil Smukovega Tineta, ki je čepel v slami in kadil . . .

Tam na lipi sredi vasi se obrača in opazuje okolico sova. Kar obstanejo njene oči na Smukovem poslopju, zakaj nad njim se vlačí čudna, tanka megla. Sova spozna, da je to dim. Razpne peroti in sfrči na oreh blizu skednja. Tedaj se pa hipoma odpro skedenjska vrata in pri njih skoči ven Tine; v skednju pa je gorel velik plamen.

Sova prestrašeno zavpije: »Gori, gori!«

Hitro švigne k Smukovi hiši na okno ter zopet dvakrat zavpije z vso močjo: »Gori, gori!«

Toda v hiši je ostalo vse mirno.

Sova je letala še dalje od hiše do hiše ter klicala ljudi, toda nikjer se niso zbudili.

Tomažkovčev Tonček pa jo je čul ter je prestrašen skočil kvišku.

»Ata! Slišite, ata!« kliče Tonček svojega očeta.

»Kaj je?« se oglasi oče.

»Prav zdaj je nekdo zunaj dvakrat zaklical, da gori; jaz sem ta klic čul čisto razločno.«

»Menda vendar ne!« pravi prestrašeni oče in plane s postelje ter gre ven, da bi videl, kaj je. Toda že, ko stopi na prag, vidi, kako iz Smukovega skednja šviga skozi streho plamen, in zakriči na vse grlo: »Pri Smukovih gori!«

Bos, gologlav in samo v spodnji obleki teče od soseda do soseda in kriči na vse grlo: »Pri Smukovih gori!«

Hitro je bila vsa vas pokoci, in kdor je mogel, je pomagal gasiti.

»Kje je naš Tine, naš Tine?« je vpil Smuk, pa nihče mu ni vedel tega povedati.

»Rešite mi Tineta, ki spi v skednju!« je vpila mati, pa nihče se ni upal v skedenj, ker je v njem ogenj najhuje razsajal.

»Joj, moj Tine, moj Tine bo zgorel!« sta obupno klicala oče in mati.

Skednja ni bilo mogoče več rešiti, in tudi živina se ni dala na noben način spraviti iz hleva. Tuleč je poginila. Gasilci so zdaj oblivali edino le hišo, da bi oteli vsaj to.

Toda zaman!

Z bližnjih planin je začel kakor nalašč pihati tenak veter, ki je pripogibal plamen naravnost na hišno streho. Zdaj ni bilo nobene pomoči več. Smuku je pogorelo — vse.

(Dalje.)

Zgode in nezgode.

Piše Iv. Kiferle.

ladini se je »Zvonček« jako priljubil.

Radi ga čitajo otroci, ki so se že naučili čitanja. Vem, da bi radi čitali vedno kaj novega, smešnega in veselega. Ni lahko ustreči takim-le živahnim, mladim radovednežem.

Imel sem tovariša, ki mi je marsikaj povedal iz svoje mladosti. Rad sem ga poslušal in si zapomnil mnogo tega. Ker mislim, da boste radi čitali o zgodah in nezgodah mladih let, vam jih povem, kakor sem jih sam slišal.

I. Smrtna nevarnost.

Moji starši so imeli nekaj njiv na barju ali na mahu, kakor pravijo pri nas. Nekega dne se napravita oče in mati, da pojmeta na mah orat. Oče naloži na voz nekaj gnoja, dene na vrh slame in posadi gor mojega brata, ki mu je bilo takrat pet let. Mene pa, ki sem bil tri leta mlajši, je nesla moja mati na roki. Moj oče je imel navadno po dve mladi kravi, da smo imeli dovolj mleka. Tudi ta dan je napregel oče kravi v voz, in šli smo na barje. Moj brat je čvrsto sedel na vozu. Mene pa je mati težko nesla. Saj veste, kako je z otrokom dveh let! Da bi ga nosili, je pretežak, za vztrajno hojo pa tudi ni. — Tudi mene se je mati naveličala nesti, pa me posadi k bratcu na voz. Bratec me je objel z roko okrog pasu in me držal, da nisem padel. Oče in mati sta šla zraven in se pogovarjala o gospodarstvu. Pot je pa bila slaba. Bilo je po deževju, in na kolovozu so stale mlake. Kar hipoma se kolo vdere do pesta, in kakor bi trenil, se zvrne voz. Oče in mati se ozreta in kaj vidita? Zvrnjeni voz, nekaj raztresenega gnoja na kolovozu, nekaj pa zraven v jarku.

Tedaj pa zavpije moja mati: »O, Marija! Kje pa sta otroka?«

Očeta je nekaj zbadlo pri srcu. Hitro stopi k jarku in začne z rokami iskati po umazani vodi med raztresenim gnojem. Začuti nekaj, potegne in privleče mojega brata. Dá ga hitro materi. Ona pa zdihuje: »Oh, kje pa je Ivan? Oh, še Ivana poišči! Gotovo se zaduši! O, Bog, ti nam pomagaj!«

Oče je iskal in brodil po vodi med gnojem in je slednjič tudi mene privlekel iz žabjega domovja. Pa kakšen sem bil! Umazan in črn. V ustih sem imel polno črne, barjanske prsti in dihal nisem skoro nič. Vsa prestrašena me oče in mati treseta, drgneta in čistita gnoja in prsti. Mati je od veselja jokala, ko sem zopet začel dihati in pozneje — jokati.

Oče je voz in gnoj po možnosti spravil na njivo. Mati pa me je zavila v suhe cunje in me tolačila, da sem se naposled umiril. Topli solnčni žarki so mi dobro deli. Bilo mi je gorko in dobro. Kmalu sem pozabil na žabjo tovarišijo v jarku.

Vlasta in Vidka.

*Vlasta in Vidka — sestrici dve —
gledata v mirno daljavo.
Morda jima hoče srce
daleč črez hrib in planjavo.*

*Daleč morda pogled hrepeni
tja v deveto deželo,
koder čarovnica stara živi
in ti jaše omelo?*

*Morda hoče jima oko
tja, kjer Palček kraljuje,
vsakemu jih, kdor rad bi mu zlo,
petindvajset nasuje?*

*Ali pa morda hočeta tja,
kjer Snegulčica biva
in v posodah silnih brez dna
bisere svetle skriva?*

*Morda bi radi dospeli tam,
kjer je vitez Joško?
Poln potic je njemu hram,
jé in drži se moško.*

*Morda pa pohiteli bi
k solncu v dvorec zlati,
malo zlata mu vzeli bi
in se vrnili bogati?*

*Vlasta in Vidka — sestrici dve —
malo na smeh se držita:
„Mnogo vprašuje, a nič ne ve,
kje je želja skrita:*

*Kaj bi nama svet čudni ta,
kjer so vraže same!
Midve sva najrajši doma
v objemu preljube mame!**

Podlesna veternica.¹⁾

Spisal *Avguštin Šabec.*

ilo je meseca malega travna. Zima je že pobrala svoja kopita in se morala umakniti cvetni pomladi. Le tupatam so se v zatišjih in pod grmovjem še skrivali zadnji ostanki nadležne zime, a tudi do teh je polagoma dospel topli pomladanski zrak ter zmagovito zatrl to zadnjo zimsko sled. V prirodi sami pa je bilo že vse polno novega veselega življenja. Topli solnčni žarki so privabili iz zemlje vse polno pomladanskih cvetic, travniki so ozeleneli, drevje in grmovje je jelo polagoma brsteti, sploh vse je hitelo, da se nekako praznično obleče ter po svoje pripomore k veličastvu najlepšega letnega časa — zorne pomladi.

Kamorkoli se je v teh dneh ozrlo človeško oko, povsod je videlo v prirodi toliko lepega, da se je moralo diviti krasnemu prtju, ki se je z njim odela prebujena priroda.

Največ veselja je pripravila pomlad otrokom. Veselo so skakali po tratah in logih, nabirali cvetic, prepevali in uživali neskaljeno otroško veselje. Med temi so bili tudi Poljančeva Angelica, Otorepčeva Milica in Završnikov Jakec. Ker so ti otroci prirodo in vse, kar je bilo v nji, posebno ljubili, je bilo njih veselje izdatno večje kot veselje drugih otrok. Nabirali so cvetk in jih donašali v šolo, saj so vedeli, da napravljajo s tem tudi gospodu učitelju obilo veselja. Gospoda učitelja pa je ta njihov dar vsekdar tudi vidno razveselil. Med cvetkami, ki so mu jih donašali otroci v šolo, pa je zaman iskal ene, dasi je vedel, da je ob tem času že prav obilo cvete. Zdelo se mu je, da se zdi otrokom najbrž ta cvetka preneznatna, zavoljotega je ne prineso v šolo. Naslanjajoč se na to svoje domnevanje, jim je rekel nekega dne:

»Včeraj po popoldanskem pouku sem šel tudi jaz v gozd, da se izprehodim. Tam sem dobil drobno, belo cvetočo cvetico, ki me je s svojim ljubkim, bingljajočim cvetom kaj prijazno pozdravljala. Te lepe, pomladanske cvetice mi pa doslej še niste prinesli, čeravno vem, da cvete že dlje časa, in to v prav veliki množini.«

K tem besedam gospoda učitelja se je Otorepčeva Milica kaj hitro oglasila in rekla: »Da, da, gospod učitelj, tudi mi smo v gozdiču, ki se drži naše vasi in preko katerega nas vodi pot proti šoli, videli prav mnogo takih cvetic. Pa ker nam niso nič kaj ugajale in vemo, da cvete v tem času mnogo lepših cvetic kot je ta, zato je dosedaj tudi nismo hoteli nabrati.«

Gospod učitelj se je nato nasmehnil in rekel: »Izmed vseh cvetic, ki ste mi jih v tem mesecu prinesli, bi mi bila ta navidez preprosta in navadna cvetka napravila še največ veselja, če bi jo ugledal pred seboj na šolski mizi.«

¹⁾ V latinščini: *Anemóne nemorósa.*

Milici se je zdela ta učiteljeva pripomnja naravnost čudna in nerazumljiva. Mislila si je: »Kako more ta neznatna cvetka gospodu učitelju ljubša biti kot druge, ki bodisi glede barve ali drugih lastnosti to izdatno nadkri-ljujejo.« Porogljiv nasmeh na njenih ustnih je izdal to njeno začudenje, zato se je gospodu učitelju zdelo primerno pripomniti še to-le: »Vem, da se tebi in drugim čudno zdi, ko sem tej nedolžni, neznatni cvetki prisodil prvo mesto med vsemi drugimi, v aprilu cvetočimi cveticami. Zato vam jo hočem najprvo opisati in koncem svojega popisa pojasniti vzrok, zakaj sem tej cvetici med cvetkami prisodil tako odlično mesto. Pritrdili mi boste, da sem ravnal prav. Zato jih pa le prinesite popoldan več s seboj v šolo, da vam jo opišem. Pa tudi nekaj takih prinesite, ki bodo imele pod zemeljske dele, ker so ti pri tej rastlini posebne važnosti.«

Popoldan so prinesli teh cvetic skoraj vsi učenci s seboj v šolo, in gospod učitelj jim je o nji povedal to-le:

Cvetici, ki se bomo o nji danes pogovarjali, pravimo podlesna veter-nica. Ime »podlesna« je dobila odtod, ker raste pod lesjem ali drevjem v gozdu, a »veternica« ji pravimo zato, ker se njen nežni, na dolgem, tenkem peclju se nahajajoč cvet ob vsakem vetru, tedaj tudi pri najmanjši sapici ziblje semintja. Veternic imamo več, ki se vse ne toliko po cvetu kot po listih bistveno razločujejo od podlesne veternice. Tako imamo poleg podlesne veternice še trilistno veternico, hostno veternico in zlatičasto veternico, ki je podlesni prav podobna, le da cvete rumeno, medtem ko ima podlesna bel cvet. Iz vrste, kamor štejemo podlesno veternico, je največ prvih pomladanskih cvetic, izmed katerih se nekatere po svojih lepo barvanih cvetih naravnost odlikujejo. Tako cvete zgodaj spomladi višnjevi jetrnik, modrovijoličasta velikonočnica in nji sorodni kosmatinec ter nam že znani črni teloh, ki vsi krasno cveto in sodijo med najlepše cvetice sploh. V to vrsto pa spada še nebroj drugih cvetic, ki rastejo v poletnih mesecih v veliki množini in so znane pod imenom »zlatice«. Vse te, večinoma rumeno cve-toče rastline so pa s podlesno veternico vred več ali manj škodljive, neka-tere celo hudo strupene. — V zemlji ima podlesna veternica kot gosje pero debelo, okroglo, rumeno ali rjavkasto vodoravno koreniko. Kot pri večini pomladanskih cvetic tako služi tudi pri podlesni veternici korenika v to, da se na nji kot na podzemeljskem stebalu razvije še v zemlji bodoča, nova rastlina. Podlesna veternica je tedaj kot skoro vse prve pomladanske cve-tice trpežna rastlina. Ker se pa nahaja ta korenika skoro čisto pri vrhu zemlje in bi nastala zaradi tega zlasti ob hudih zimah nevarnost, da bi zmrznila in poginila, zato si je izbrala za svoje bivališče prostor pod drevjem in grmovjem, da jo pred mrazom varuje listje, ki je jeseni z dreves popa-dalo na tla. Če koreniko jeseni izkopljemo, zapazimo na enem njenih koncev mlado kalico, na kateri je že razločevati vse nadzemske dele. Na tistem delu korenike, iz katerega raste nova rastlinica, pa vidimo poleg omenjene kalice še drugo, z belimi lističi obdano, v obliki majhnega popka.

(Konec.)

Rebusi.

Priobčila M. G.

1.

$$NJ \triangle_i = \frac{\text{ora}}{+} \frac{\text{jana}}{\text{se}}$$

2.

$$RRRRR = \text{[Illustration of a typewriter]} \text{ [Illustration of a bird]} , r$$

3.

$$\text{[Illustration of a hand pointing left]} \text{ UM } \triangle_i \text{ [Illustration of a hand pointing right]} , o$$

4.

$$\frac{1}{2} = \text{[Illustration of a square with a vertical line and a horizontal line inside]} \triangle \frac{1}{3}$$

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Premrzlo sadje ni zdravo.

Preden použijemo sadje, ga moramo segreti, ker premrzlo sadje škoduje želodcu. Najbolje je, če denemo sadje v gorko vodo, ker se na ta način segreje najhitreje in enakomerno.

Število zvezd.

Koliko je zvezd? To je vprašanje, ki ne morejo nanje z gotovostjo odgovoriti niti zvezdoznanci. S pomočjo izboljšanih daljnogledov in fotografskih plošč je mogoče danes dobiti na nebu tudi one majhne zvezde, ki se o njih pred desetletji še nikomur ni sanjalo. Grški zvezdoznanelec Hiparh je pred 2000 leti naštel okolo 1000 zvezd, ki jim je določil mesta. Gdanski mestni svetovalec Hevelius, ki je živel v 17. stoletju, je naštel že 1564 zvezd ter označil njihova mesta na nebu. Od leta do leta so izboljševali pomožna sredstva zvezdoznanstva. Leta 1830. je že naštel učenjak Bessel 62.000 zvezd, njegov učenec Argelander, ki je pozneje nadaljeval

to proučavanje, pa je naštel leta 1860. že 314.925 zvezd. Zvezdoznanelec (astronom) Gore je pred nedavnim časom določil, da je 64.184.757 zvezd, od teh jih vidimo pri nas s prostim očesom le 2200. Bodočnost pa najbrže dokaže, da ni tudi to število popolno.

Kače v Indiji.

Kdor živi v Indiji — pravi neki nemški potovalec — živi med kačami. Redko jih vidijo, ali čujejo jih povsod: v vsaki hiši, kjer je kaka razpoklina. Kače redkokdaj usmrtiljo kakega Evropejca, ker je ta previden in se v slučaju potrebe z njimi bori, toda indijski domačin se kače ustraši in pusti, da ga vgrizne. V Indiji je treba vedno nositi s seboj palico, in nikdar ne smeš v teman prostor. Ko se približa kača, jo je treba udariti s palico, da ji polomiš kosti, a tedaj se ji človek ne sme približati, ker besno grize okolo sebe. Kače se nahajajo v vsakem grmu, čestokrat padajo tudi s streh iz trave, ki raste tamkaj. Tedaj je najbolje — bežati.

Rešitev zastavice v podobah v tretji številki.

En krivičen vinar požre 99 pravičnih.

Prav so jo rešili: Sandka in Vidka Samsa, učenci v Ilirski Bistrici; Minka in Slavka Zacherl, učenci v Ljutomeru; Mirkec Plaivais, Dragec Dobida, Smiljanč Markec, Joško Gorc, Frančeško Matko, Janček Florjančič, dijaki v Ljubljani; Julča Naratova, Mira Dolar, Zinka Zakonjšek, Julča Zakonjšek, Tončka Golob, Roza Otavnik, Mirček Oplotnik, Lizika Dolar, Lenčka Otavnik, Liza Vlade, Jože Pošebahov, Ivana Oplotnik, učenci in učenke v Reki pri Trbovljah; Janko Rebek, učenec v Celju; Marta Reich, učenka VI. razreda v Ljubljani; Valentin Ličol, Andrej Kopavnik, Oman Janez, Alojzij Podlipnik, Janez Kavalar, Franc Benet, učenci v Ratečah na Gorenjskem; Jelica Marolt, Danica Marolt, Ema Toplikar, Marija Vidmar, učenke v Ljubljani; Milica Jug, Fani Klemenc, Jelica Pipan, Otilija Zemljak, Fani Jurca, učenke VII. razr. v Ljubljani; Milica Skale, učenka v Novem mestu; Josip Vidic, nadučitelj v pok., St. Pavel pri Preboldu; Werbosček Josip, Zvonimir Čokl, Lah Jožef in Korl Fr., učenci III. razr. v Zibiki pri Šmarju; Tonček Sivka, učenec III. razr. pri Sv. Juriju ob juž. žel.; Ciril Picek, učenec V. razr. v Ribnici; Ivan Arko, učenec v Ribnici; Ljudmila Lederhas, učenka 5. razr. v Ljubljani; Vera Flis, učenka IV. razr. na Vrhniki; Tonček, Vladimir in Angela Porekar, Matija Sever st., Ludovik Puklavec, Jakob Zidarič, Franc Zadravec, Matija Miško, Ivan Ivanuša st., Martin Panič, Ivan Trstenjak, Matija Sever ml., Babič Alojzija, Hrga Elizabeta, Ivanuša Rozika, Marija Lah, Kristina Lukman, Alojzija Plavec, Marija Puklavec, Marija Sever, Terezija Sever, Nežica Vtičar, Katica Zadravec in Julijana Zibrat, učenci in učenke trirazrednice na Humu; Marija Kastelec, učenka v Šembijah; Jozefa Barbiš, Ivanka Jenko in Franca Senkinc, učenke v Šembijah; Josip Malečkar, Leopold Samsa in Anton Barbiš, učenci v Šembijah; Zoran Jošt, stud. gymn. IV. v Celju.

Kotiček gospoda Doropoljskega.

Spoštovani gosp. Doropoljski!

Žarko solnce je stalo že precej visoko na nebu, ko sem vstopila v krogu svojih dragih součenk v toplo šolsko sobo. Takoj po pozdravu mi je dobri naš gospod nadučitelj pokazal spis v tolikanj nam priljubljenem „Zvončku“, češ, naj ga prečitam. Z veliko radovednostjo so mi preletele oči kratke, jedrnate vrstice, ki se v njih predstavlja nam, slovenski deci, ljubitelj in prijatelj. Ta naš bodoči posrednik nam dovoljuje, da se smemo radovoljno pogovarjati z njim. Ker pa nam ni mogoče ustno, pa vsaj pismeno, to se pravi, pisali mi bomo dokaj pisemce, tako da bo imel dovolj opraviti z nami. Vam pa, dobri gosp. Doropoljski, obetam, da bomo vsekdar kaj pametnega poročali ter Vam s tem odvrčali prevelike sitnosti. Tudi jaz sem spisala eno izmed svojih mnogoštevilnih prostih nalog v pisemce.

Sveta noč.

Preko rodnih, belo pogrnjenih poljan je zavel mrzel zimski veter. Nagajivo se je igral ter majal gole vrhove gozdnih dreves, šepetajoč njih nekaj tajnega. Nenavadna tihota v prej zelenem gozdu se mi je zdela silno otožna, ko sem korakala s svojo prijateljico po njem. Pot je naju vodila prav gor do parobka, kjer je ponosno stala velika skupina zelenih smrek in hojk. Oko mi je zastalo na njihovih vejah, lesketajočih se zlatih biserov. Odbrali sva nekaj lepih vej, ki jih porabiva zvečer, ko se začne tista tajinstvena, usodepolna sv. noč. Kajneda, vsako bitje, sledno srce se raduje in veseli te noči, ki se je v nji rodil tam daleč v Betlehemu v hlevu Jezus. Veselili smo se je že, ko smo bili majhni bosopetniki. Ali nismo dan za dnem povpraševali skrbnega očeta in dobre mamicе, kolikokrat bomo še šli spat, preden nastopi tista lepa, sveta noč. Presrčno se je veselimo tudi zdaj, ko nam je dana že častna naloga staviti v kot jaslice. Tudi jaz sem imela dokaj opraviti v kotu z jasicami, ki sem jih hotela lično zložiti, da bodo vsaj nekoliko predstavljale one jaslise, kjer je ležal kralj vseh kraljev. Preproste so bile moje jaslise in vendar so se mi zdele lepe, zato Vam jih hočem nakratko opisati. Visoko v kotu sem

natrosila mehkega mahu. Spredaj sem postavila iz trdega papirja narejen hlevček, kjer se je različno videl Jezušček s svojo materjo Marijo in z rednikom Jožefom. Zadaj za hlevčkom, nekoliko bolj vzvišeno, so se pasle črede jagnjet, kozličev in ovac. Med njimi so strmeč zrlji pobožni pastirci proti z veliko zvezdo razsvetljenemu hlevcu in s strahom napolnjeni občudovali to prikazen. Visoko med nje sem postavila z nebeškim svitom obdanega angela, ki je razveselil presenečene pastirce z veselo novico. Nazadnje sem še izpostavila belega goloba, ki se je potem neprestano majal iznad ovenčanih vejic hojk. Preproste moje jaslise so bile gotove, par šopkov je še bilo treba pripeti. Na sredi sobe pa je visela velika svetilka, ki je vso to noč brlela tako čarobno in lepo. Gotovo se je tudi ona radovala te noči, še mnogo bolj pa tistega, ki se je v nji rodil.

Prosim Vas, blagorodni gosp. Doropoljski, odobravnajte moj uborni spis.

V imenu vseh Vam kličem: „Kakor Vi ljubite nas, slovensko mladino, tako iskreno tudi ljubimo mi Vas.“

Netka Kosova,
učenka III. razreda v Pristavi.

*

Blagorodni gospod!

Z radostnim srcem ustrezam Vaši želji ter Vam poročam o tisti čudapolni sveti noči, ki nam je nad vse noči tako ljuba. O, blažena, veličastna, čudapolna sveta noč, pripela si k nam ter objela pusto zimsko prirodo. Si pa li tudi, ti tiha, sladka noč, privdela s sabo od novorojenega rajskega Deteta doli iz sinjih višav vsaj nekoliko milosti, ki naj bi očistila našo bolno dušo ostudnih madežev greha ter nam vdehnila neodoljivo ljubezen do tistega, ki se je rodil to noč? — Kako ljubko in veselo je to noč preživeti v preprostem krogu svojih dragih, pod krovom svoje rojstne hišice, ki po njenih prostorih nocoj tako veličastno odmeva sladak materin glas v iskreni molitvi! — Še pozno v noč urejuje v kmetskih hišah mladost kakor starost jaslice tam v kotu ter diči kot s pestrobjnim venci in šopki, ki okrog njih vso noč palopa v motni, rumeni svetlobi več belih svečic. Kaj ne, uboren ta okras, in vendar mi napravlja tako veličasten vtisk, toliko sladkih spominov mi zbuja v mladi duši. — Angel miru zakriva pod svoja neomadeževana krila tihe vasice, pokrite z debelo sneženo odejo, kakor tudi otožno prirodo, ki nocoj tako zavzeto posluša božično bajko. — Dočim se mi divimo blaženosti in brezmejni sreči svete noči, pridone v bližnjo okolico svečano ubrani glasovi farnih zvonov, vabeč ljudi v svojo bližino, v hram božji. Polagoma se jame po stezah in stezicah pomikati pestrobjnoj gruča za gručo pobožnega ljudstva k polnočnici. Ni mi mogoče s svojim

okornim peresom opisati divne krasote hrama božjega. Tupatam priplavajo sem izpred oltarja dišeči oblački dima, tupatam zazvončkljajo majhni zvonci. Orgle tako nenavadno in ubrano spremljajo veselo petje pevcev, da človeku nevede izvijejo iz prsi besede: „Slava Bogu a višavah...“ — Nebrojna čreda zvezdic še miglja na nebu okrog svoje družice blede lune, ko stopicajo trume polnočnjakov proti domu, tiho med sabo kramljajoč, kot bi se bali zdriniti začarano prirodo iz sanj. — Upam, da boste blagovoljno sprejeli moj spis ter odslej naprej mene, moje součenke in součence smatrali za nove znance. Z odličnim spoštovanjem ostajem Vam vdana

Jelica Šornova,
učenka III. razreda v Pristavi.

*

Velecenjeni gospod!

Želim Vam napisati prosto nalogo o prvem snegu, kakor ste želeli v „Zvončku“. Nebo je oblačno, sonce se že dlje časa ni pokazalo. Sem od severa brije mrzel veter, tako da se vse skriva v varno zatišje. Le sem po stezi še nekdo počasi koraka proti naši vasi. Siromašni tujec je, ki prosi od hiše do hiše za prenočišče. „Dosedaj sem še zunaj prenočil v kakšni stelnici,“ meni tujec, „zdaj pa je zapihal sever; sneg bo, sneg.“ In res. Zjutraj, ko smo vstali, je že bila širna priroda pokrita z belo odejo. To vam je bilo krika in vika to jutro po naši vasi. Naš Tone, ta znani zaspanček, je bil danes prvi pokonci; kar nič se ni obohtavljal, saj si je še telovnik pozabil obleči. Zunaj pred hišo, ga je že čakalo več otrok, ne želeč mu dobrega jutra, ampak vsi so kričali: „Tone, sedaj pa le na delo, napravili bomo sneženega moža. Tukaj-le tik vašega vrta bo stal. To pač moramo gledati, da ga bomo umetno napravili, da bodo mislili ljudje, da je izklesan kip iz mramorja. Za poveljnika bomo postavili Kovačičevega Matevža; ta bo obenem tudi odgovornik in paznik zanj. Hajd, sedaj pa le na delo!“ — Kako so marljivo delali! Veselje jih je bilo gledati. — Kakor čebelice spomladi, letajoč od cveta do cveta! Sedaj bo gotov, le bič še v roko in čako na glavo, potem bomo pač ponosni z možičkom. — „Poveljnik, tebi pa svetujemo, pazi nam dobro na kip, da nam ne bo trud zaman!“ — Dva dni je bil naš možiček še čisto nepoškodovan, a tretji dan je uprlo sonce zlate žarke v n šega možička, in ta je popolnoma razpadel. Otroci, prišedši iz šole, so se povpraševali, kam je izginil. Seveda so se ludovali nad poveljnikom, češ, da je slab paznik in še marsikaj. — Kaj sem si hotela; šla sem jih razsojevat. Oprostila sem poveljnika, zakaj nedolžen je bil. Rekla sem jim: „Kaj še ne veste, da se sneženi mož izgubi ob

solncu?“ — Še marsikaj je povedati o prvem snegu, ali nimam več časa sukati peresa; zatorej ostajam s posebnim spoštovanjem

Terezika Hajnškova,
učenka III. razreda v Pristavi.

Odgovor Netki Kosovi, Jelici Šornovi in Reziki Hajnškovi:

Evo: druga trolista deteljica! To je lepo! — Pa vaša pisma so me kar presentila. Da bi znale učenke III. razreda ljudske šole sestavljati take spise! Je li mogoče? Pa poslušajte, kaj sem nekdan opazil na citrah, ki imajo, kakor vam je znano, mnogo strun. Ako sem izprožil kak gotov ton (glas), kar hitro se je začela tresti struna, ki je bila enako uglašena s prvim tonom, medtem ko se druge strune zanj še zmenile niso. Če sem pa udaril drugi ton, se mu je odzvala zopet druga, njemu enako uglašena struna, a prva je ostala mirna. In tako je šlo naprej z mojimi poizkusi. Glejte, ljube deklice, tako nekako je bilo meni, ko sem bral vaša pisma. Tudi človeško srce ima premmogo rahlih strun, ki jih je treba zbuditi s pravih tonom, da nam odgovarjajo. In v mojem srcu je krepko odmevalo. Zdelo se mi je, da sem z vami v zimskem gozdu, z vami pri jaslicah, pri polnočnici in da vam pomagam delati sneženega moža. Samo o nečem še nisem na jasnem. Ne vem, ali ste res znale ubrati pravo struno v mojem srcu, ali sem pa to že nekje čital, in so bili torej samo znani glasovi, ki so se oglašali. Pa naj že bo temu tako ali tako, vaših pisem sem se vendar veselil. Iz njih sem posnel, da ste pridne učenke in da imate dobrega učitelja. Kar se pa tiče drugega, naj veljajo tudi vam one besede, ki so bile pisane prvi trolisti deteljici!

*

Jaz tudi že znam pisati: *i, u, e, o, n, m*. V šolo pojdem že drugo leto. Igrala sem že „Povedko o nosku“. — Bila sem kot deček, ko smo se igrali vojake, da me niso poznali. Jaz bi rada bila učiteljica. Imam očeta rada. Vas imam tudi rada.

Vaša Ljubica.

To sem jaz pisala, ata pa mi je držal roko.

Odgovor:

Draga Ljubica!

Ti si torej pisala, ata Ti je pa držal roko. Kam pa je tačas položil svoje dolge brke? Kaj Ti niso bile napoti? Ali jih časih dobro potegneš? Pa kot deček si že bila oblečena! Kje si pa dobila tlače? Veš, Ljubica, tudi jaz Tebe imam rad, posebno pa tedaj, kadar vlečeš očeta za mustače.

*

Druge odgovore priobčimo prihodnjič.

